

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2015-10-14
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
3396-15

SÖKANDE

Hotab Biosystem AB, 556337-1797
Hedenstorpsvägen 16
291 62 Kristianstad

Ombud: Advokaten Pernilla Larsson
Gärde Wesslau Advokatbyrå
Box 684
551 19 Jönköping

MOTPART

Sävsjö Energi AB, 556190-5802
Box 172
576 36 Sävsjö

Ombud: Advokaten Kristian Pedersen och juristen Hanna Bogsjö
Advokatfirman Kahn Pedersen KB
Box 16119
103 23 Stockholm

SAKEN

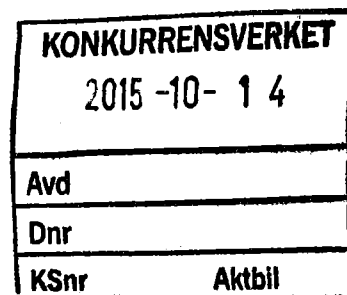
Överprövning av en upphandling enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Sävsjö Energi AB (enheten) genomför en upphandling, förhandlat förfarande, avseende fastbränslepanna med tillhörande installationer. Av utvärderingsprotokoll framgår att Hotab Biosystem AB:s (bolagets) anbud förkastades. Bolaget ansöker om överprövning.

Dok.Id 172881

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00

E-post:
forvaltningsrattenijonkoping@dom.se

www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Telefax
036-15 66 55

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska besluta, i första hand, att rättelse ska göras på så sätt att dess anbud ska tas upp till prövning eller, i andra hand, att upphandlingen ska göras om.

Enheten anser att förvaltningsrätten ska avslå ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bolaget

Referensuppdragen

Av förfrågningsunderlagets A.19 framgår att anbudsgivarna ska redovisa minst två referensuppdrag som utförts under 2012–2015, varav minst ett ska vara övertaget eller godkänt. Uppdragen ska omfatta ”ett helt projekt eller någon större del av ett projekt som återfinns i denna förfrågan”. Bolaget har lämnat tre referenser som avser relevanta projekt som utförts under den aktuella tidsperioden samt blivit godkända/övertagna. Enheten har förkastat bolagets anbud eftersom två av uppdragen har avsett bränslepannor med lägre effekt än den som efterfrågas i den förevarande upphandlingen. Något storlekskrav finns emellertid inte i förfrågningsunderlaget. Det kravet har tillkommit i efterhand, och bolaget har således inte haft möjlighet att efterkomma det. Det är alltså oklart varför enheten som referensuppdrag godtagit sådana som innefattat installation av bränslepannor om 6 MW, men inte 4 MW. Härtill kommer att de förklaringar enheten nu lämnar till stöd för sin bedömning inte kan läka otydligheterna i förfrågningsunderlaget, utan tvärtom påvisar bristerna.

Bolaget har levererat hundratals kompletta anläggningar i spannet 1–15 MW, och även om pannans effekt har stor betydelse för kunden påverkar

den entreprenadens genomförande endast marginellt. Upp- respektive nedskalning av pannor medför dessutom samma utmaningar, men enheten har godtagit referensuppdrag avseende större pannor än den efterfrågade. Bolaget har vid sitt val av redovisade referensuppdrag tagit hänsyn också till andra relevanta omständigheter än pannans kapacitet. Ett referensuppdrag kan aldrig vara identiskt med det efterfrågade uppdraget. Den upphandlande enhetens bedömning av vad som ska anses likvärdigt kan inte få vara helt godtycklig; det skulle strida mot likabehandlingsprincipen och öppenhetsprincipen. Sammantaget måste referensuppdragen anses motsvara vad som efterfrågats. Bolagets anbud bör således utvärderas. – Bolaget åberopar ett utlåtande av Bo Schönbeck, som är VD för Ljungby Energi AB, i vilket anges att en 4 MW:s anläggning är lika relevant som en 10 MW:s. Bolaget vidgår att Ljungby Energi AB är en av dess kunder, men anser att det saknas skäl att ifrågasätta VD:ns objektivitet, bl.a. eftersom han är anställd i ett offentligt ägt bolag.

Skulle referensuppdragen inte godkännas måste kravet strida mot öppenhetsprincipen. Bolaget hade kunnat redovisa andra uppdrag om det framgick att effekten var avgörande. Det gick inte att förutse hur kravet skulle komma att tillämpas. Det måste också ifrågasättas om en sådan tillämpning av kravet är proportionerligt. De tekniska lösningarna för bolagets pannor med tillhörande installation är desamma oavsett om pannans kapacitet är 4, 6 eller 8 MW. Dessutom motsvarar pannan i realiteten mindre än hälften av anbudssumman. Det är inte riktigt att det föreligger en markant skillnad mellan de uppdrag bolaget refererat till och det som upphandlas. Det är ett missförstånd som beror på att enheten felaktigt utgått från att pannan i ett av uppdragen hade en annan bränslefukthalt än den egentligen hade. Att en leverantör utfört uppdrag innefattande pannor med viss effekt innebär för övrigt inte att den leverantören har förmåga att utföra hela det uppdrag som enheten upphandlar. Det stämmer inte att det är tillräckligt att ett förfrågningsunderlag är tydligt avseende det efterfrågade uppdraget. Det måste

också vara tydligt avseende vilka krav som ställs på referensuppdragen. Ska-kravet i fråga är så odetaljerat att det lämnar stort utrymme för vad enheten måste godta som likvärdigt. Om kravet i fråga strider mot öppenhets- eller proportionalitetsprinciperna måste upphandlingen göras om.

De övriga invändningarna avseende bolagets anläggningar

Enheten gör ytterligare invändningar avseende tekniska olikheter mellan ett av bolagets referensuppdrag och det som upphandlas, men invändningarna är för det första inte relevanta, samt i viss mån dessutom missvisande, för det andra meningslösa, eftersom bolaget lämnat tre referenser trots att endast två krävdes. Enheten har vid utvärdering av andra anbud inte krävt exakt överensstämmelse mellan det efterfrågade uppdraget och anbudet. Anledningen till att bolaget ville diskutera asksmältpunkten var att uppgift härom saknades i förfrågningsunderlaget.

Bolaget uppfyller det enda krav som ställts avseende NO_x, vilket är för bränslefuhalten om 35, 40 och 55 procent. Det är inte riktigt att det finns något krav på att lämna garantivärden vid kvävehalter i bränslet som är högre än 0,35 procent. Utsläppsvärden vid kvävehalter över 0,35 procent saknar helt betydelse för upphandlingens resultat. Det fanns inte heller något krav på att en korrektionskurva skulle visa att ett sådant krav var uppfyllt. Det har inte ställts upp något ska-krav alls avseende att en korrektionskurva skulle lämnas in. Det har i vart fall inte krävts att kurvan skulle redovisas i en graf. Bolagets anbud innehöll en korrektionskurva uttryckt i skriftform. – Bolaget åberopar den korrektionskurva som den anbudsgivare som tilldelats kontraktet bifogat sitt anbud. Över kurvan har den anbudsgivaren angett ”vägledning, ej garanti”. Vid avläsning av grafen kan konstateras att kvävehalten 0,35 procent per ”kg ts” motsvarar ett värde någonstans mellan 90 och 100 för ”utgående NO_x [mg/MJ]”.

Åberopandet av annat företags kapacitet

Bolaget har åberopat sitt moderbolags kapacitet för att uppfylla kravet på referenser. Moderbolagets kapacitet har däremot inte åberopats i något annat avseende. Enheten kan därför inte, som skäl för att diskvalificera bolagets anbud, invända att moderbolaget inte uppfyller helt andra krav ur förfrågningsunderlaget. Uteslutningsgrunderna i 10 kap. 3 § LUF tar enbart sikte på anbudsgivaren och det finns ingen grund för att tillämpa dem på någon annan. Den bestämmelse som är tillämplig avseende åberopande av andra företags kapacitet är 11 kap. 5 § LUF. Enligt den bestämmelsen är det tillräckligt att åberopa ett sådant intyg som bolaget bifogat anbudet.

Provdriften

Bolaget bestrider att det reserverat sig mot vad som i förfrågningsunderlaget föreskrivits om provdrift. Enheten har angett att provdrift ska genomföras när entreprenören fullbordat montage och kontrollerat samt intrimmat anläggningen. Leverantören ansvarar också för att protokoll från intrimningen upprättas samt att beställaren meddelas om tidpunkten för provdrift. Att bolaget i sitt anbud angett att det är bolaget som bestämmer när anläggningen är klar för provdrift är således egentligen ingen avvikelse från vad som redan gällde enligt förfrågningsunderlaget. Det utgör i vart fall ingen avvikelse med beaktande av enhetens skyldighet att tolka bolagets anbud på det sätt som är minst ingripande för bolaget. Bolaget har dessutom särskilt angett att provdriften genomförs enligt förfrågan.

Skadan

Bolagets anbud hade vunnit upphandlingen om det inte förkastats. Att enheten agerat i strid med LUF har således medfört skada eller risk för skada för bolaget.

Enheten

Referensuppdragen

Genom referenserna skulle anbudsgivarna visa att de har erfarenhet av projekt av den typ, storlek och komplexitet som upphandlingen avser. Bolaget har åberopat projekt där pannor med kapacitet om 4 respektive 5 MW installerats. Det förevarande uppdraget avser en panna med effekten 8 MW. En så stor panna medför andra, mer tekniskt komplicerade, utmaningar än mindre pannor. Svårigheterna ökar närmast exponentiellt i förhållande till storleken. Den största skillnaden är att mindre pannor kan ha bränslemotagningsficka i stället för bränslelinje med lager för tredygnsdrift. Härtill kommer att vid ökad storlek krävs bredare och längre rost (eldningsbädd) och kraftigare drivanordningar. Dessutom ökar de mekaniska påfrestningarna vid drift av större pannor, vilket medför ökad risk för haverier. I en större anläggning ökar också kärntemperaturen i pannan, vilket medför en ökad risk för asksmältning och rosterskador. Utlåtandet från Bo Schönbeck måste bedömas med viss försiktighet, eftersom Ljungby Energi AB är kund till bolaget. Utlåtandet motsäger dessutom inte enhetens ståndpunkt i frågan, nämligen att det är av avgörande betydelse att referensuppdragen måste ha avsett samma teknik som den som nu efterfrågas. – Enheten åberopar ett utlåtande av Henrik Thunman, som är biträdande professor och avdelningschef vid avdelningen för energiteknik vid Chalmers tekniska högskola, i vilket anges bl.a. att två till synes identiska pannor kan fungera helt olika, och att en panna med annan effekt än den man har som referens medför att optimeringen av tillsatsen av luft för slutförbränning och rökgasser för att balansera emissioner blir en utmaning.

Ytterligare en avvikelse, utöver pannans effekt, gällande ett av de uppdrag bolaget åberopar är att bränslefukthalten för anläggningen i fråga var 55 procent, till skillnad från den nu efterfrågade anläggningens bränslefukthet om 35–55 procent, med garantibränsle 40 procent. Pannor optimeras

alltid för ett visst garantibränsle. En panna som är gjord för torra bränslen får därför allt sämre egenskaper ju fuktigare bränslet blir, och vice versa. Det ska också uppmärksammas att vid ett av bolagets referensuppdrag användes kranfilter, men det som nu efterfrågas är en anläggning med skrapfilter. De filtrena fungerar på helt olika sätt. Det är således en markant skillnad mellan bolagets referensuppdrag och det åtagande som det nu aktuella uppdraget kommer innebära. – Enheten åberopar ett e-postmeddelande från Lars Lindskog som är projektchef för Bio Norden, i vilket (avseende en av de anläggningar som installerats vid ett av bolagets referensuppdrag) anges att kontraktets prestandagarantier gäller vid fukthalten 55 procenten och att full panneffekt om 4 MW samt emissionsgarantier gäller inom intervallet 40–55 procent fukt.

Kravet på korrektionskurva m.m.

Även om bolagets referensuppdrag skulle godtas innehåller dess anbud också andra brister. Garantibränslet för den aktuella anläggningen har relativt låg asksmältpunkt, vilket ställer höga krav på möjligheten att kontrollera temperaturen i förbränningszonen, så att denna inte blir för hög. Bolaget har emellertid i sitt anbud angett att det ”vill diskutera asksmälttemperaturen”. I förfrågningsunderlaget anges dessutom att kvävehalten i bränslet kan variera från 0,2–0,8 procent. För att visa att kravet uppfylls vid garantibränslets kväveinnehåll skulle anbuden innehålla en korrektionskurva. Detta framgår av förfrågningsunderlagets A.15, som stadgar att anbud ska avges på ett anbudsformulär med eventuella bilagor i numrerade PDF-filer. Formuläret innehåller en ruta i vilken korrektionskurva efterfrågas. Bolaget har endast lämnat en förklaring som inte kan anses motsvara den efterfrågade kurvan. Enheten skulle således ha agerat i strid med likabehandlings- och öppenhetsprinciperna om den skulle ha tagit upp bolagets anbud trots avsaknaden av korrektionskurva.

Åberopandet av annat företags kapacitet

Bolaget åberopar också sitt moderbolags kapacitet, dels för att uppfylla kravet på referensuppdrag, dels genom att ange att moderbolagets resurser står till bolagets förfogande vid fullgörande av kontraktet. Moderbolaget är emellertid föremål för företagsrekonstruktion. Det torde inte vara möjligt att åberopa kapacitet hos ett bolag som är under rekonstruktion och föremål för ackord. Bolaget kan inte anses ha visat att det kommer förfoga över moderbolagets kapacitet. Det föreligger dessutom skäl för uteslutning enligt 10 kap. 3 § LUF, eftersom den bestämmelsen rimligtvis måste tillämpas också på företag vars kapacitet leverantören åberopar. Att inte tillämpa den bestämmelsen på det sättet skulle medföra att företag skulle kunna kringgå uteslutningsgrunderna i LUF genom att låta ett annat bolag lämna anbud för dess räkning. Det är inte riktigt att bolaget åberopat moderbolagets kapacitet endast för att uppfylla kravet på referenser. För att kravet ska få någon betydelse måste åberopandet också anses innefatta ett påstående om att kapaciteten kommer kunna tas i anspråk vid fullgörande av kontraktet. Om bolagets anbud ska tolkas på något annat sätt har det inte visat sig ha den erfarenhet och det yrkeskunnande som krävs för att fullgöra projektet i fråga. Bolaget har för övrigt inte en stabil ekonomisk grund. Bl.a. har många av dess anställda sagts upp. – Enheten åberopar en kreditupplysning utförd av UC av vilken bl.a. framgår att bolaget bedömts tillhöra riskklass 2, på en skala där 1 innebär högsta och 5 lägsta risk.

Provdriften

Till det ovan anförda kommer att bolaget gjort en otillåten reservation från kravet på när provdriften av anläggningen ska påbörjas. Att godta denna reservation skulle innebära att bolaget skulle kunna skjuta upp provdriften för gott eller tvinga fram en alltför tidig provdrift innan anläggningen är färdigställd. Även om det enligt förfrågningsunderlaget är leverantören som kallar till provdrift utgör bolagets reservation ett avsteg från vad som

föreskrivits, eftersom leverantören inte ska kunna styra helt fritt över när provdriften ska genomföras.

Förfrågningsunderlagets utformning m.m.

Förfrågningsunderlaget kan inte anses innehålla någon sådan oklarhet som motiverar att upphandlingen ska göras om, med beaktande av vad som krävs enligt rättspraxis (jfr RÅ 2002 ref. 50). Av punkten A.19 i förfrågningsunderlaget framgår tydligt att referensuppdragen ska ha avsett projekt av samma omfattning och utformning som det projekt som återfinns i enhetens förfrågan. Det får i vart fall anses uppenbart att det är denna enheten avsett ange. Eftersom omfattningen av projektet, och den aktuella fastbränslepannan, tydligt framgår av förfrågningsunderlaget, kan det inte ha förekommit något brott mot öppenhetsprincipen i det sammanhang bolaget gör gällande. Det förefaller ostridigt i målet att beskrivningen av projektet som sådant är tydlig. Genom att hänvisa till det projektet har det således blivit tydligt vad som krävs i fråga om referensuppdrag. Det kan inte ha kommit som någon överraskning för bolaget att hänsyn tagits till bl.a. pannans effekt och bränslefukthalten. Referenskravet är dessutom i allra högsta grad nödvändigt och proportionerligt. Det är inte samma sak att kräva att leverantörerna kan installera en anläggning av relevant sort, som att kräva att leverantören har erfarenhet av att leverera ett mycket stort antal produkter, eller att kräva att referensuppdragen varit av samma art i hänseenden som saknar betydelse. Kravet diskriminerar inte heller någon leverantör. Kravet kan därför inte anses godtyckligt eller uppenbart osakligt. Därmed föreligger ingen överträdelse av proportionalitetsprincipen eller LUF i övrigt (jfr RÅ 2010 ref. 78).

Skadan

Eftersom bolagets anbud således, utöver den grund på vilket det förkastats, är behäftat med ytterligare fel kan bolaget inte under några omständigheter anses lida någon skada.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

Enligt 1 kap. 24 § LUF ska upphandlande enheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare bl.a. principen om proportionalitet iakttas.

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får förvaltningsrätten enligt 16 kap. 4 § LUF överpröva en upphandling. Vad som nedan sägs om LOU gäller i motsvarande mån avseende LUF.

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2013 ref. 5 uttalat bl.a. följande. Av 16 kap. LOU framgår att domstolsprocessen i ett upphandlingsmål inleds genom en ansökan och att processen avser en överprövning av den upphandling som klandras i ansökan. Överprövningen tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU. Vid bifall ska domstolen besluta antingen att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan den har rättats. Domstolen är inte beroende av yrkande från parterna när den ska avgöra vilken av dessa åtgärder som den ska besluta om (RÅ 2005 ref.47) och den som fått bifall till sin ansökan har inte rätt att föra talan mot domstolens val av åtgärd (HFD 2012 ref. 2).

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Bolaget gör gällande att enhetens bedömning av dess referensuppdrag varit felaktig, och argumenterar såväl för att bristen är hänförligt till anbudsprövningen som till förfrågningsunderlagets utformning. Förvaltningsrätten ska pröva om något brott mot LUF begåtts av enheten, och, om något sådant brott begåtts, ska rätten också pröva ifall detta medfört skada eller risk för skada för bolaget. Om också skaderekvisitet är uppfyllt måste förvaltningsrätten ta ställning till på vilket sätt ingripande mot upphandlingen ska ske.

Referensuppdragen

Det av parterna omdiskuterade kravet på referensuppdrag lyder: ”uppdraget ska omfatta helt projekt eller någon större del av ett projekt som återfinns i denna förfrågan”. Det aktuella kravets ordalydelse tyder närmast på att det skulle finnas en förteckning i förfrågningsunderlaget över möjliga referensobjekt. Så är dock inte fallet. Eftersom upphandlingsföremålet är det enda projekt som återfinns i förfrågningsunderlaget kan det vara en rimlig tolkning att åberopade referenser ska motsvara upphandlingsföremålet. Mot bakgrund av att kravet inte innehåller uttryck som eller likvärdigt, eller liknande etc., så skulle kravet med aktuell tolkning innebära att referensuppdragen skulle vara närmast identiskt lika upphandlingsföremålet. Då få projekt kan anses vara exakt lika är ett krav med denna innebörd uppenbart oproportionerligt. Något tredje tolkningsalternativ med en preciserad innebörd kan inte utläsas. Därmed har enheten uppställt ett obligatoriskt krav som inte uppfyller de krav som följer av de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § LUF. Enheten har således brutit mot LUF i denna del.

Skaderekvisitet

Enheten har i enlighet med bedömningen i föregående avsnitt brutit mot LUF. För att bolaget ska anses kunna lida eller kunna komma att lida skada

i LUF:s mening krävs dock i detta fall att Enhetens beslut att förkasta bolagets anbud varit felaktigt. Därvid har enheten som skäl för sitt beslut att förkasta bolagets anbud bl.a. gjort gällande att förfrågningsunderlagets krav avseende leverantörens tekniska och yrkesmässiga kapacitet inte uppfylls. Detta då bolaget åberopat kapacitet hos sitt moderbolag som är föremål för rekonstruktion och ackord. Till följd av moderbolagets förhållanden saknar dess intyg om att det kommer att kunna ställa relevanta resurser till bolagets förfogande trovärdighet. Förvaltningsrätten finner att Enheten haft grund för sin bedömning och att beslutet att förkasta bolagets anbud därmed varit korrekt. Mot bakgrund härav kan bristerna i förfrågningsunderlaget inte medföra att bolaget lider eller kan komma att lida skada i LUF:s mening. Till följd av nämnda brister i bolagets anbud saknas anledning att pröva om bolagets anbud även är bristfälligt ifråga om redovisning av korrektionskurva m.m. eller huruvida bolagets anbud innehåller en otillåten reservation.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att bolaget visserligen förmått göra sannolikt att enheten brutit mot LUF genom utformningen av kravet på referenser men att felaktigheten inte medför att bolaget lider eller kan komma att lida skada i LUF:s mening. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 D LOU)

Kjell Hammarborg

Föredragande har varit Max Uhmeier.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.